Ч. 8 Второк 13 (25) січня 1898. Рік VIII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годинї по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цїлий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.
З почтовою пересилкою:
на цїлий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·75
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(Заява ческого намістника в справі заказу ношеня відзнак буршівских і ситуация в Чехії. — Чутка о скликаню Ради державної. — Велика бійка в парляменті француз кім.

На суботнїшнїм засїданю ческого сойму відповів намістник ґр. Куденгове на інтерпеляцию в справі заказу поліциї ношеня відзнак нїмецких буршів. Намістник не заперечив права ношеня відзнак, але сказав, що то вічне ношене роз'ярило людність і стало ся причиною розрухів, отже поліция мусїла заказати ношене тих відзнак. Треба було ужити всеї поліциї, щоби оборонити студентів і їх відзнак. В послїдних днях треба було держати в готовости також цїлу залогу Праги, щоби лиш оборонити студентів і їх відзнаки. Впрочім заказ може бути незадовго відкликаний.

По заяві намістника вела ся дальша дискусия над внесенєм Шлезінґера в справі знесеня розпоряджень язикових. Пос. Вольф заєдно виробляв крики. Коли прийшов до голосу пос. Крамарж, Вольф крикнув: „Не дамо єму говорити, нехай мовчить той посїпака Абрагамовича!" Крамарж в своїй бесїдї зазначив, що Австрия не єсть анї нїмецкою анї славяньскою повинна бути лиш австрийскою і справедливою. Остаточно ухвалено 114 голосами против 54 передати внесенє Шлезінґера не окремій комісиї, але комісиї для внесеня ґр. Букоа.

Положенє в Чехії єсть того рода, що о якімсь успокоєню і мирнім залагодженю спору не ма й бесїди. Нїмцї носять ся з гадкою виступленя з ческого сойму. Чи дійстно так зроблять, покаже найблизше засїданє сойму. — Сенат академічний нїмецкого университету уступив зі свого становища з причини згаданого заказу поліциї ношеня відзнак буршівских і постановив повідомити о тім президента мінїстрів.

Говорять загально, що Рада державна буде скликана під конець лютого, і що Нїмцї в палатї послів не будуть робити обструкциї. Говорять також, що послїдні переговори австрийского правительства з угорским в справі угоди вповнї удали ся і довели до успішного результату.

Справа Драйфуса потрясла сильно цїлою Франциєю і стала ся в суботу причиною великої бійки в парляментї французкім. Причину до бійки дав ґр. Бернї (Bernis). Річ була така: **Кавеняк** інтерпелював правительство, чи правдою єсть, що Драйфус признав ся перед капітаном Лебреном до того, що доставляв заграничній державі документів. Президент мінїстрів **Мелїн** заявив, що єсть зізнанє капітана Лебрена, але правительство не може оголошувати нічого з важних причин політичних, а то, щоби уникнути дразливости дипльоматичної і не поінформувати сусїдів о орґанїзациї французкої поліциї войскової. Мелїн висказав свій жаль з причини того, що Золя вмішав ся в ту справу.

Вже підчас сеї заяви прийшло межи ґр. **Бернїсом** а социялїстом **Фаберотом** до суперечки, із котрої мало що не настала бійка. Мелїн заявив дальше, що справу Золї передано судови присяжних в цїли оборони чести армії. (Голоси з лївиці: Не виливайте на судїв присяжних). Мелїн сказав на конець, що правительство не допустить до авантур на улицях, бо социялїсти пропаґують на улицях социялїзм. Потребуємо вашого повного довіря до доведеня до кінця нашої трудної задачі — закінчив Мелїн.

По сій заяві Кавеняк взяв назад свою інтерпеляцию. Тогди встає социялїст **Жоре** (Jaurès) і заявляє, що підносить на ново інтерпеляцию Кавеняка. Бесїдник виступив дуже остро против правительства за зроблене процесу Золї та сказав, що не социялїсти ладодять упадок Франциї, але ті, що поступають після традициї ґенералів з часів цїсарства. Мінїстерство хоче ратувати реакцию. Переслїдуванє Золї єсть наслїдком боягузтва і брехнї. — Ґр. Бернї крикнув тогди до Жореса: „Ви належите до синдикату Драйфуса! — **Жоре** до Бернїса: А Ви падлюка і боягуз!

По сих словах настав в палатї страшенний крик. Бернї хотїв кинути ся на Жореса, але приятелї єго і парляментарні ґвардисти здержали єго. В палатї потворились громадки послів, що завели суперечку з собою. Президент Брістон вийшов з салї. Жоре не знаючи, що засїданє перервано, ходив по трибунї. Тогди напав на него ґр. Бернї з заду та ударив кілька разів в лице і по голові а Жоре упав і покотив ся сходами з трибуни в долину. В палатї зробив ся тепер страшенний крик і заколот; кількох послів кинуло ся на Бернїса і стали єго бити. Социялїст Девіль кинув єму каламарем в голову, а до салї увійшло войско. Бійка

---

2)

Вінета.

(З даньского — Зельми Лягерлеф.)

(Дальше).

Оповідач нагнув ся і глядїв в землю. Здавало ся, немов би він дивив ся в безконечну глубину самотного болю. Але панна Мария вхопила зараз єго руку, а панна Гільда поклепала єго по плечех.

— В дитиньстві не був би я такий самотний, коли би в менї не було щось лежало, що дїлило мене від других. Я все собі уявляв, що мене окружають якісь остерігаючі появи, якіоь знаки. І я був гордий з того, здавало ся немав би провидїнє якось особливо стерегло мене. Але то лиш значило зробити з житя дикі лови на причутя і ворожби, котрі кидали мною на всї боки. — Стопе знов похопив ся. — Простіть — сказав усьміхаючись — я не прийшов сюди нарікати. Я хотїв лиш сказати, що то всьо знов мною заволодїло передвчера в ночи і знаєте, що я тодї зробив? Я пішов до керманича і спитав єго, чи він не чує так само як я. Але він не взяв мого питаня поважно; коли би був то зробив, то був би відповів, що він такий самий як я, а тодї був би я єго обняв.

— Рано, коли ми тут у Візбі обудили ся, відпихнув я від себе всьо то надприроднє і але мрака принесла єго знов з собою. Причуте казало правду, місто, до якого я приїхав, була Вінета. Нехай оно називає ся як хоче, а мрака зробила єго Вінетою.

— То було ясно, цїлком певно. Може бути, що я був перший, котрий висказав то слово; але в однїй хвили неслось оно з уст до уст між всїми подорожними. Миж там на мори заспали, а коли тепер пробудили ся, окружав нас не воздух, а ясна вогкість. Ми не могли далеко видїти, однако добачили невиразні черти старинних веж і дахів, немов би приїхали до розвалин якого великого міста. Для нас було ясно, що ми опинили ся на днї моря; вся та білість довкола нас, то було море, а місто перед нами, то було мертве місто на днї моря, запала Вінета.

— Я вам вже оповідав, які мрії були у мене в дитиньстві, як я все гадав, що море зробить мене богатим. Менї навіть зявляло ся, що море зробить мене щасливим. В мріях я звичайно уявляв собі, що прийшов до міста на днї моря. Я чув, що мене окружає море, але ішов там без перепони. А при тім був я нещасливий. До того сну належало і то, що я мусїв гадати о всїм, що було неприємне, о подертій одежи так само як і о тяжкій шкільній науцї. Але найтяжше відчував я то, що був одинокий. Я ішов з одної улицї в другу, утомив ся і зголоднїв і цїлком не знав куди подїти ся. Але нараз опинивсь я на однїй улицї, котру, здавалось менї пізнаю, я побачив милий старий дім з великими камінними сходами, а на сходах сидїла дївчина. Коли я надійшов, скочила дївчина зараз напротив мене, вхопила мене за руку і потягнула за собою до дому. А та дївчина була моєю сестрою і дім був нашим старим домом, мої родичі сидїли в нїм і ждали на мене. Але до дому не війшов я нїколи і властиво не сягав я нїколи моїми снами дальше, як лише до того, що сестра взяла мене за руку. Я відчував як щось невисказано мягкого дотик тої малої, сильної руки; нараз пропав весь смуток, то було найкраснїйше чувство, я чув, як щасте мною заволодїло. Отже бачите, панно Марие, як я ішов улицями Візбі, відчував як раз то само. Я був нещасливий, як звичайно був ним в моїх мріях. І не думаючи навіть о тім, що то було безхосенне, я ішов і глядав нашого старого дому.

Очевидно що тому всьому була винна мрака. Я вправдї привик до мраки; але тамта темна, брудна, сїра. Тота ж противно хороша, легка, біла як цьвітний пил. Тота мрака викликує привиди. Она всьо незвичайно побільшує, улицї не мають кінця, а вершки веж гублять ся в безконечности. Та мрака робить всьо поважно-старинним, придає руїнам тисячлїтний вигляд, втискає ся між дерева, побільшує нї і робить листє густїйшим і краснїм. Я не бачив весняного листя. То листє було немов перед віками сотворене, віки вже пережило.

І мрака перед усїм придає красоти. Як она убирає, як заслонює, як притемнює; просто сама краса. А то всьо зробило, що то місто могло цїлком добре стати моїм видуманим містом. Менї здавало ся, що я на днї моря. Тут не було вже того перемінаючого, що на єго поверхни; тут була сильна підстава споминів. Тут мушу найти моїх умерлих.

Він поглянув на старі панни, аби побачити, чи они єго розуміють. І они притакнули

і крики перенесли ся відтак до кульоарів. Социяліст Жероль вдарив Бернїса в лице. Президент перервав засїданє і заявив, що справу Бернїса і Жерольта передасть прокураториї.

Новинки.

Львів дня 25-го сїчня 1898.

— В справі запомогової акциї для потерпівших від елементарних нещасть відбула ся дня 19-го с. м. в будинку соймовім під проводом п. Намістника кн. Сангушка конференция між репрезентантами Намісництва а Видїлу краєвого при участи посла гр. Кар. Сціпіо, яко представителя соймової буджетової комісиї. Конференция, розслїдивши інформациї з кождого повіта, ухвалила засади поступованя при роздїлї запомог. Тих засад доси ще не оголошено.

— Покутний банк заставничий відкрила львівска полиция у Львові при ул. Валовій під ч. 6 у Малки Ляв. В який несовістний спосіб визискувала она бідолахів, що приносили до неї застави, сьвідчить то, що на заставлені предмети не уділяла нїколи більшої позички як 25% їх вартости. Діла вели ся в заведеню Малки Ляв дуже просто. Заставляючі не одержували нїяких поквітовань і всьо відбувало ся лиш на слово. При ревізиї найдено в магазинї множество мужеской і женьской одежи, срібних годинників, ланцушків, ріжних знарядів, кухонної судини і т. ин.

— З Дрогобицкого пишуть: В селї Долгім (коло Підбужа) дня 24-го грудня м. р. серед полудня згоріла до тла церков зі всїми знарядами і досить спорою готівкою. Безпосередною причиною огню було залишенє згасити сьвічку в церкви, від неї запяло ся около полудня в серединї церкви і ратунок був неможливий. Але треба знати, що в тім селї є поганий застарїлий звичай, котрого тамошний причет церковний не попускає ся здоровкаючись коло церкви горівкою. Таке було й по найменшій службі Божій того злощастного дня 24 грудня. Згорівша церков, виправдї деревляна, але дуже хороша і коштовна, не була обезпечена від огню.

— Кара смерти. З Самбора доносять, що дня 21-го с. м. приїхав там з Відня кат Зельїнґер з двома помічниками для довершеня смертної кари через повішене на 22-лїтнім Николаю Козаку, убійнику жандарма Кальби в Журавнї. В серпни 1896 р. убив Козак жандарма, що в службі переслїдуючи безперервно через 39 годин злодїїв, заснув утомлений на лавцї перед коршмою; забрав у него 6 зр. 40 кр. та тютюн. Президент суду др. Саганек оповістив Козакови в пятницю, що цїсар потвердив засуд на кару смерти і що кару ту потерпить убийник в суботу рано. Відтак відведено Козака до окремої келїї коло вязничної каплицї, де мав приготовити ся на смерть. Козак приймив оповіщене спокійно і попросив о сьвященика. Цїлий день і цїлу ніч перебув з о. Козаневичем, котрий висповідав его і запричащав. Цїлий час був спокійний, хоч нїчого не їв, мало пив і не спочив нї хвилї, проходжуючись по келїї кроком вартового. В келїї був стіл прикритий чорним сукном, на нїм хрест і дві горючі сьвічки та арештантске ліжко вкрите також чорним коцом. При засудженім сидїло безнастанно двох дозорців, але він не вдавав ся з ними в нїяку розмову. В суботу рано попросив о відправлене служби Божої. На площи страченя, куди виведено Козака о годинї $7^1/_2$, була комісия судова зложена з президента суду, трех радників і прокуратора державного, лїкар, компанїя войска, жандарми і кілька приватних осіб. Козак повтаряв за сьвящеником слова молитви, а коли вкінци президент суду сказав до ката, що віддає ему засудженого, крикнув: „Татуню небесний, помилуй мене!“ Дві мінути пізнїйше сконстатував лїкар смерть.

— Божевільний в цїсарскій палатї. В пятницю в ночи около 2-ої години прийшов до цїсарскої палати у Віднї 31-лїтний купець Адольф Файґель, що приїхав з ческого міста Беруна і замешкав в однім малім віденьскім готели. На питане сторожи, чого хоче, відповів, що его як-раз твщер вибрано цїсарем Хини і він об'їздить тепер Европу, щоби представити ся панующим. Божевільного відставлено до психіятричної клїніки віденьского загального шпиталю.

— Про велике нещастє доносять з Харкова: В копальнях товариства росийско-донецкого в окрузї таґанроґскім лучила ся страшна експльозия ґазів. В головнім закопі, де вибух лучив ся, було 180 робітників і 34 коний. До тої хвилї добуто 50 трупів, а 90 робітників добуто тяжко ранених. Всї конї погибли.

— Анархістичний напад. Вдовиццем злочину була улиця Берзелїя в Парижи. На тій улици находить ся сторожа полїцийна. Дня 19-го с. м. о 2-ій годинї в ночи напав на підофіцира полїцийного Ренарда якийсь чоловік і задав ему кілька ударів штилетом в живіт. Тяжко ранений полїциянт упав з голосним криком на землю, а напастник кинув ся на него і задавав ему нові удари в живіт і в лице. На крик прибігло з помочию ще двох вояків полїцийних і старали ся відперти злочинника від жертви. Але той боров ся як скажений і колов заєдно Ренарда штилетом. Прибіг ще один полїциянт і доперва трем удало ся обезсилити драба і умістити в арештї полїцийнім. Звідтам кричав він, прозивав і грозив. Вкінци в хвили, коли полїциянти занялись ратованєм своїх двох смертельно ранених товаришів, вязень зачав нагло до них стріляти з револьвера через вікно, що находило ся в дверех арешту. В кількох хвилях дав він раз за разом пять вистрілів. Одна куля поцїлила раненого вже перадтим полїциянта і потрощила ему щоку, а нещасний упав на землю без притомности. Злочинник тимчасом мірив дальше до полїциянтів і кричав: „Застрілю кождого, хто зближить ся до мене!“ Тодї явив ся комісар полїцийний Руфод і загрозив напасникови, що як не кине револьвера, то звелить полїциянтам его застрілити. То доперва усмирило злочинника; кинув револьвер на землю і дав ся полїциянтам звязати. По переведеню зараз слїдства признав ся він, що зове ся Етїеван, є анархістом і редактором партийного органу Libertaire і що близших поясненъ удїлить пізнїйше. Етїеван є справдї одним із звістних анархістів, перемешкував постійно в Парижи і був кілька разів караний за крадіж динаміту. Ранені ним полїциянти находять ся в станї безнадїйнім.

Телеґрами.

Альжір 24 сїчня. Вчера вечером прийшло тут до великих розрухів проти жидів. Коли відбувало ся віче антисемітів, вирушило против него 300 жидів узброєних в палицї, але полиция їх розігнала. По вічу вирушило 500 антисемітів на площу ґубернаторску, спалили там два кіоски і зрабовали кількапайцять склепів. В однім місци підпалено жидівскі доми. В бійцї убито кількох людий. Войско мусїло баґнетами лад робити і покалїчило богато людий. Арештовано 200 ексцедентів.

головами, немов би вже давно всьо то знали.— Менї здавало ся — говорив дальше Англичанин — що всї ті люди, яких я стрічав, мали колись щастє і втратили его. Я бачив, як они тут ходили з внутрішним вдоволенєм, не шукаючи нїкого, нїчого не бачачи, не зважаючи на теперішність, а живучи лиш тим, що колись було. Я зрозумів тепер казки о Атлантї і Вінетї, о краях і містах глубіни. Минуле щастє хоче мати також якийсь закуток. То суть міста і краї споминів. Так розуміла то поезия. Отже такий був пастрій, до якого мене довела мрака. Я вернув до мого утраченого щастя, був в своїй вітчинї. Там сидїв я тепер і переглядав нашу стару японьску книжку з образками. Бо, бачите, мрака закриває всьо, видко лиш одну річ нараз, цїлком без перспективи; але видко ту річ о много лїпше, цїлком так само як на японьских образках.

Був там малий, чорний дім з білими варцабами, а вікна були повні червоних пеларґонїй. Домок був уміщений на окремій сторонї книжки сам один, так що не можна було его не доглянути, там не видко було нїчого иншого. А на другій сторонї був великий корч бозу вкритий цьвітами. Він хвалив ся своїми цьвітами, немов би був одиноким корчем бозу на сьвітї і немов би хотів, аби его нїсля того цїнили.

Але що ви на то скажете, панно Марие, що я серед того всього чув пісню керманича? Вінета, Вінета, лунає в моїх ушах; але мрака довкола мене густа і я не можу бачити, хто то співає. І я іду в погоню за тою піснею. Перекидаю в книжцї з образками лист за листом і глядаю за піснею. Були там ґанки, мури з повоями, робітня линов. Аж дивно, коли бачить ся, як люди устроїли ся і жиють в містї споминів, як они свої маленькі хатки припирають до вічного окружаючого місто муру, як они свої сїни запирають різьбленими на монастирский лад воротами. Вкінци побачив я кузню. Цїлком чорна, відбивала она прекрасно від білого воздуха і була дуже стара. Не мала дверий на улицю, лише великий отвір, а крізь него можна було бачити роз'ярене вуглє. Ви ідете зі мною, панно Марие?

— Пане Стоне — відповіла панна Мария весело — ведете мене попід руку. Я іду з вами. Задержимо ся коло кузнї?

Пан Стоне потягнув рукою по чолї і глубоко відітхнув. — То нерозумно з моєї сторони говорити з вами о тім, що ви бачили вже тисяч разів; але я рад би, аби ви знали, як я то бачив. Нї, ми не задержимо ся коло кузнї; я лиш то о нїй скажу, що она видалась менї зловіщою, що зробила на мене пригноблююче враженє.

Панни поглянули по собі скоро здивовані і зацїкавлені. Мр. Стоне говорив дальше:

— За кузнею я найшов пісню. Там улицю не замикають доми нї мури, лиш сама гора виступає. До гори по скалї пне ся повій а понад ним висить виноград, на верику-ж стоїть корч рокитника. І завдяки мрацї гадає собі той корч так як перше боз, що він одинокий на сьвітї і відповідно до того цвите; але тягар для него за великий і повні цьвітів галузки ледве-ледве не поломлять ся. Коло корча стоїть на колїнах дївчина і підвязує рокитник. То она співає пісню.

— Було би божевільством говорити, що та пісня найкрасша на сьвітї, або дївчина, що єї співала, милїйша як инші женщини; але мене нїколи ще не потягнуло так нї до одної пісни і до нїякої иншої дївчини.

— Я сказав, що порівную місто з японьскою книжкою з образками. Звертаю вашу увагу, порівнайте, як та, що підвязувала рокитник надає ся до тої книжки. Чи то не японьский тип? Тїло таке нїжне, що голова з буйним волосєм видає ся за велика, а очи у неї скісні. До того ще нахиляє она голову все в одну сторону, а руки звисають так безпомічно. Она певне неподібна до нїякої иншої на острові. Менї видить ся, що она мусить бути инша, як всї другі і під взглядом душевним та що житє мусить тут бути тяжке для неї, немов би она належала до чужої раси.

Тут знов переглянули ся значучо здивовані панни так само як перше.

— Коли я переходив через місто, впало менї в очи, що на кождім домі висїла мала картка. Ті картки були певне оголошенями, що в домах суть вільні комнати до винайменя. Отже тепер була для мене лиш одна дорога, іменно поглянути, чи співачка має хату і чи на нїй була також така біла карточка. Всьо було так, як я гадав. За корчем рокитника стояв дім; на дверях дому висїла біла картка. Я пішов до готелю, найшов портиера, що говорить по анґлїйски і полагодив справу. Заки ще надійшов вечер, спровадив я ся до малої комнатки, що припирала до високого муру. Зараз коло себе за стїною чую безнастанне тиканє машини до шитя. Менї видить ся, що мати співачки мусить бути швачкою.

— З мого вікна бачу і скалу з рокитником. Єсть там і малий, зле удержаний огородець. Співачка ходить по нїм і поле, але то їй якось не іде. Коли буряи красниї, она его лишає, не має серця вирвати его.

Сперщу сиджу коло вікна і воджу за нею очима. Она бачить то і певне дивує ся, але не говорить нїчого. Коли вкінци сїла відпочити на малій, вузкій лавочцї, виходжу я в хати: лягаю на траву коло єї ніг. „Вінета“ — кажу і дивлю ся на неї благаючо. „Вінета“ — повтаряє она питаючи, рада би мене вдоволити, але видаюсь їй дуже чудним. Відтак розуміє, чого я хочу і починає співати пісню. Відтак учить єї мене пізнїйше, слово за словом. Я не розумію нї од-

Филипополь 24 січня. В новім процесі Бойчева прокураторія домагає ся засудженя Бойчева і єго спільника Николича на смерть, а увільненя Бойчевого брата.

Париж 24 січня. Социялісти постановили домагати ся сконстатованя в палаті послів, хто спровадив войско до парляменту.

Переписка зі всїми і для всїх.

З ріжних сторін краю дістаємо запитаня, звідки можна би найлїпше спроваджувати кукурузу цїлими ваґонами до громад, котрим грозить голод, — та просьби про подане адрес купців на Буковинї, котрі торгують кукурузою. На жаль мусимо тут відповісти всїм запитуючим, що не знаємо адрес купців на Буковинї, і треба би довго чекати, заким би ми розвідали. Гадаємо, що інтересовані найлїпше зробили би, як би в справі кукурузи відносили ся до Банку рільничого (Львів, площа Смольки ч. 5). Нїякий купець не буде на то оглядати ся, чи кукуруза для голодуючих чи нї, лиш на то, щоби він користно продав. Банк рільничий однакож обслужить певно як найретельнїйше і найточнїйше і він ще найскорше буде міг розпоряджати такими масами, яких жадає ся, та продасть по можливо найнизшій цїнї і доставить до найблизшої стациї. З кождим иншим приватним купцем було би по нашій думцї більше заходу як з банком.

Цікавий поч. Комарно: Цїнними паперами називаємо взагалї такі, котрі в наслїдок законних постанов представляють якусь вартість. Виходячи із сеї точки погляду можна би сказати, що н. пр. і марки почтові суть цїнними папери. Так само можна би також уважати і всїлякого рода векслї за цїнні папери і льоси, забезпечуючі комусь право до граня в льотериї і даючі можність виграня більшої суми. Звичайно однакож розуміємо під цїнними паперами: облїґациї, листи заставні, акциї і т. н. папери, котрих цїлию єсть роздобути гроші або через позичку або складку. Позичку затягають: держава, край, громада, товариства і виставляють на то грамоти, котрі називають ся облїґациями. Скоро позичка єсть обезпечена н. пр. на доходах держави, на землях і т. д., то такі облїґациї називають ся уфондованими або обезпеченими. Акциї знов то суть паї або удїли в якихсь предприємствах, до котрих треба більших сум. Предприємствами опертими на акциях можуть бути: будова зелїзниць, банки, товариства обезпечень, копальнї, товариства пароходної плавби і т. н. Того рода цїнними паперами займає ся біржа; она їх купує і продає. Біржа в ширшім значїню єсть то приватна спілка або товариство стояче під контролею держави, котре займає ся продажею того рода цїнних паперів, званих також „ефектами“, векслями, купном і продажею товарів, виплатою і так дальше. Віденьску біржу н. пр. репрезентує 24 „радників біржевих“, вибираних членами біржи на 3 роки, а ті знов вибирають з поміж себе одного президента і обох віцепрезидентів. Хто хоче ходити на віденьску біржу, мусить постарати ся о платну карту вступу, а членом біржи може стати аж тогди, коли викаже ся, що ходив на біржу через три роки. Людий, котрі самі не можуть ходити на біржу, заступають установлені до того і заприсяжені посередники або аґенти біржеві (маклери). Всї аґенти разом творять т. зв. „паркет“ (назва від місця де стоять), а що они не можуть залагоджувати всїх інтересів, то побіч них есть ще богато не установлених урядово і ті називають ся „кулісою“. — Гра на біржи може бути всїляка; ми тут наведемо лиш один примір: Хтось сподїває ся, що якісь папери на біржи підуть в гору і він купує їх, щоби опісля, коли курс буде висший, продати їх і заробити; єсть то часто лиш гра щастя, особливо у того, хто сам не має так широких відомостий, щоби міг наперед предвидїти, як стане ся. Спекулянт знову умисно захвалює свій товар, робить рекляму, щоби піднести цїну і продати з зиском; він закуповує н. пр. якісь папери цїнні, котрих і так вже має богато, та хотїв би їх позбути ся по добрій цїнї. Ті знов, що хотїли би зробити добрий інтерес а не знають ся на хитрости, дають ся зловити на таку спекуляцию; они так собі гадають: видко, що ті а ті папери будуть ще більше іти в гору, коли той їх купує, отже треба й нам купувати. Они допитують ся за тими паперами, а спекулянт, котрий штучно підніс курс їх, продає їм тогди з зиском. Він позбуває ся їх щасливо, а тимчасом курс паперів паде і ті що їх купили від спекулянта тратять. Така гра називає ся „ажіотажом“. — **Красног. в Зал.:** 1) Прочитайте собі повисшу відповідь, до котрої для Вас додаємо ще: На біржи сходять ся люди, капіталісти, котрі мають всїлякі інтереси з державами; ті люди слїдять пильно за тим, що діє ся в яких державах. Скоро они видять — а они мають всюди своїх спільників і аґентів — що в якійсь державі настають непокої або заносить ся на війну, то очевидно бере їх страх, що держава не буде в силї додержати своїх зобовязань, а від того страху надуть на біржи і цїни (курси) паперів дотичних держав, бо они боять ся не лиш утрати процентів але й свого капіталу. Біржа відчуває длятого найскорше всякі небезпечні події полїтичні. — 2) Тоталїзатором називає ся гра підчас кіньских перегонів. В будинку на місци перегонів платить ся ставки на ті конї, що стають до перегонів по 1, 2, 3, 5 зр. і т. д. За ставку дістає ся білет з числом перегонів, числом або іменем коня і висотою ставки. Білет виставляє ся на імя властителя і касиєр прибиває на него печатку. При касї виписує ся на таблици, кілько на котрого коня поставлено вже ставок. Перед самим початком перегонів замикає ся касу, а по скінченю перегонів оголошує ся, котрий кінь побідив і всї що ставили на него, виграють; каса відтягає часть гроший для товариства, котре устроює перегони, а прочі виплачує ся тим, що приходять з білетами. — **Єгомость в Равличцї:** Передовсїм будьте ласкаві „єгомость“ і купіть собі добре чорнило, щоби Вашою мазаниною, котру ледви можна прочитати, ми не мусїли збавляти собі очий. — 1) В справі патенту на випахід найлїпше удати ся о пораду до бюра патентового (у Львові має таке бюро інжинїр Ст. Дзбаньский ул. Зиґмунтівска 7), бо треба сповнити формальности, о котрих Вас найлїпше може поінформувати лиш інжинїр. Так роблять всї винаходцї по всїх краях. — На прочі питаня пізнїйше. — **Прид. в Яворові:** Не витягнений. — (Дальші відповіди пізнїйше).

(Просимо присилати питаня лиш на імя редактора **Кирила Кахникевича**, а не присилати анї марок анї карт кореспонденцийних до відповіди).

...ного слова, але ще нїколи не був я так вдоволений.

— Коли я вже вивчив ся піснї, видко, що ми приятелї. Она хоче менї показати свою власність, бо я незнаний чужинець. Чи знаєте, як она то робить? Бере мене за руку. Бачите, она хоче мене взяти з собою а не може менї сказати, куди я маю іти. Я вже перше сказав, що дивно, як люди устроїли собі житє в містї споминів. Тут при деяких нижах в міскім мурі позакладали дверцї і ховали там свою поживу. До чого то можна ужити муру! В однім місци була в нїм діра і она зробила там курник. Над ним була клїтка для пташка і голубник, а навіть мав там і канарок свою клїточку. Так помістила одного птаха попри другого, як високо лиш могла досягнути. Але я тодї не думав о тім, хоч бачив то. Я гадав о тім, що она взяла мене за руку. Холодна рука обняла мене як перстень щастя в казцї. То був мій сон. Я став від разу спокійний, веселий і вдоволений. Тепер я справдї вернув до дому. Коли я перше в житю гадав коли, що я вдоволений, то було те лиш тому, що я забув, що то щастє.

— Вчера опроваджувала мене по місточку і показувала менї також околицю поза мурами. Она поводить ся зі мною як з заблуканою дитиною, а я позваляю їй старати ся о мене.

— Нинї в полудне стало менї ясно, що она мусить бути моєю женою. Хочу єї взяти з собою до Анґлїї. Она зробила мене щасливим і я не можу жити без неї. То єї дало менї море в нагороду за мою самотну молодість.

Іду я знов до портиєра готелю і при єго помочи віднаходжу керманича, що співав пісню дівчини. Менї, бачите, здавало ся, що той, котрий співав єї пісню, буде також знати щось о ній самій. А я так хотїв дізнати ся щось о ній.

І показує ся, що керманич знає співачку, але також показує ся, що він не хоче о ній нїчогісенько сказати.

Тепер трачу я вже терпеливість і звірюю ся єму. Оповідаю о моїм положеню і моїм бажаню оженити ся зі співачкою. Моряк анї вусом не моргнув. Вкінци каже, що піде зі мною до неї. Він робить так і я бачу, як они стрічають ся. Їх очи приятелї, голоси їх вороги. Я не знаю, що они з собою говорять, але зараз відтак каже він менї, що він їй сказав о моїм намірі, а она відповіла, що хоче аби я почув єї історию. І тодї впадає єму на гадку іти до вас і просити вас за товмача.

На тім скінчив своє довге оповіданє, цїлком рівнодушний на то, що почує, але вповнї щасливий, що виговорив ся і оповів о всїм розумним старим дамам.

А тепер випростувала ся панна Мария з своєю роботою в руках, бо приходила черга на неї. То що она мала вчинити, видалось їй і трудним і почестним. Але она обернула ся насамперед до моряка і сказала по шведски: — Коли ти сюди війшов, Томе Зундлїнґ, змірковали і мої сестри і я, що ти єї бачив. Чи ти справдї хочеш, аби я розповіла о ній. Можеш відступити Веру другому?

Она і обі другі малї дами поглянули на Тома, але він не відповів нї слова. Тодї обернулась до мр. Стопого і сказала по анґлїйски: — Ви дуже подобаєтесь, пане Стопе, і менї і моїм обом сестрам, і власне тому хочу бути з вами щирою та сказати вам, що в тій справі ми не стоїмо по вашій сторонї. Ми хочемо вам помогти, пане Стопе, але як раз найлїпше поможемо вам, коли тепер власне розповімо вам о Вері. То кажу вам длятого, щоби ви пізнїйше не мали до нас жалю.

І она та єї сестри кивнули єму усьміхаючись головами. Відтак обі другі сестри усьміхнулись до себе. Они вже знали, як Мария ту справу поведе. Одна знала заєдно всьо о других.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає: **Адам Крехо**в**ецкий.**

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.